

Erkki Liikanen

Suomen Pankki

Suomi jäljessä euroalueen talouskasvusta – Mitä tehdä?

Euro & talous 3/2015

Keventynyt rahapolitiikka tukee euroalueen talousnäkymiä

Rahapolitiikan ohella öljyn hinnan lasku keskeinen taustatekijä

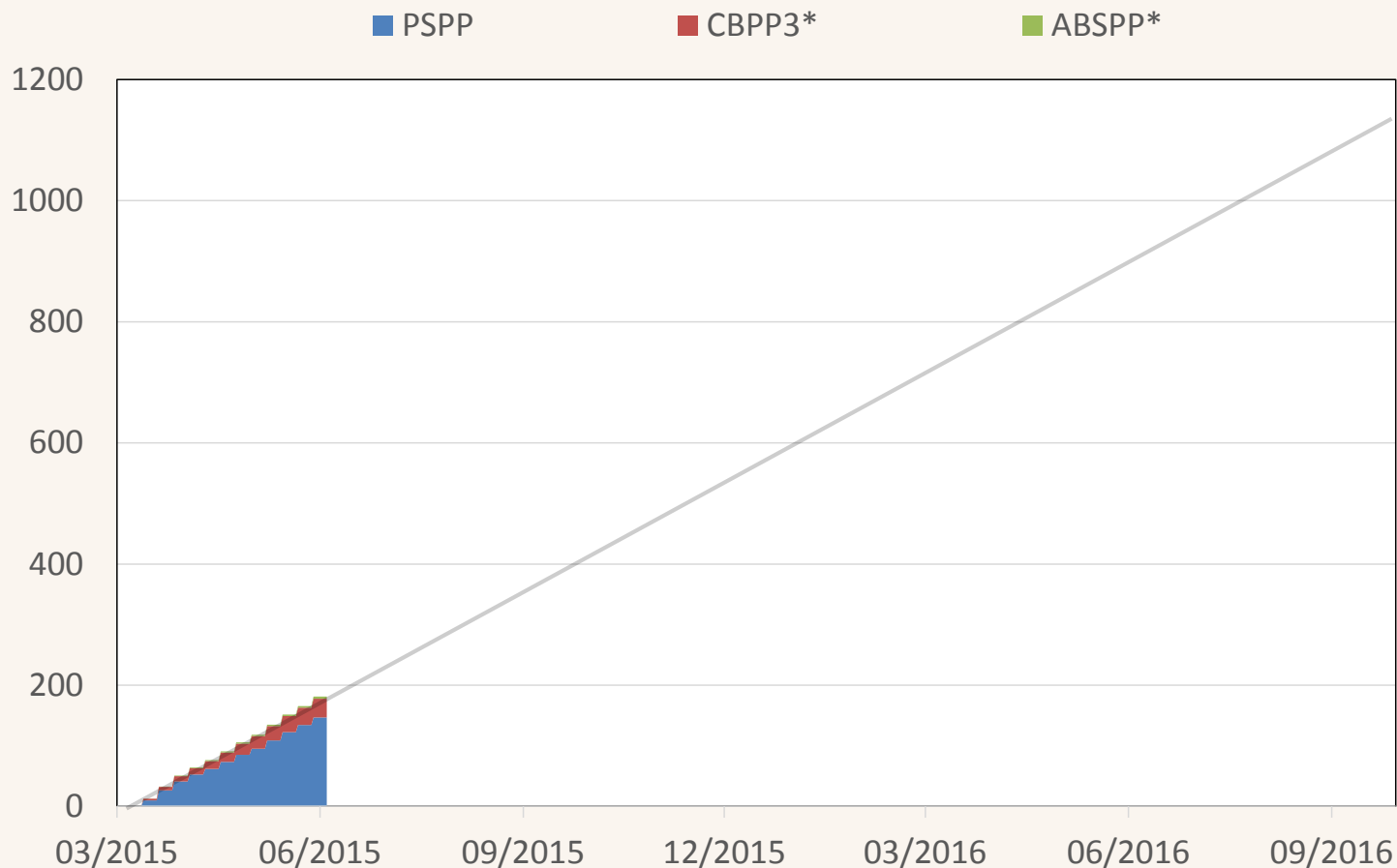
- *Keventynyt rahapolitiikka pienentää rahoituksen kustannuksia ja parantaa sen saatavuutta*
- *Euron ulkoisen arvon heikkeneminen*
- *Öljyn hinnan lasku viime vuoden aikana*

Lisäksi:

- *Julkisen talouden sopeutusta viety eteenpäin*
- *Rakennemuutokset etenemässä*
- *Pankkisektoria vahvistettu*
- *Yksityisen sektorin velkatasot alentuneet*

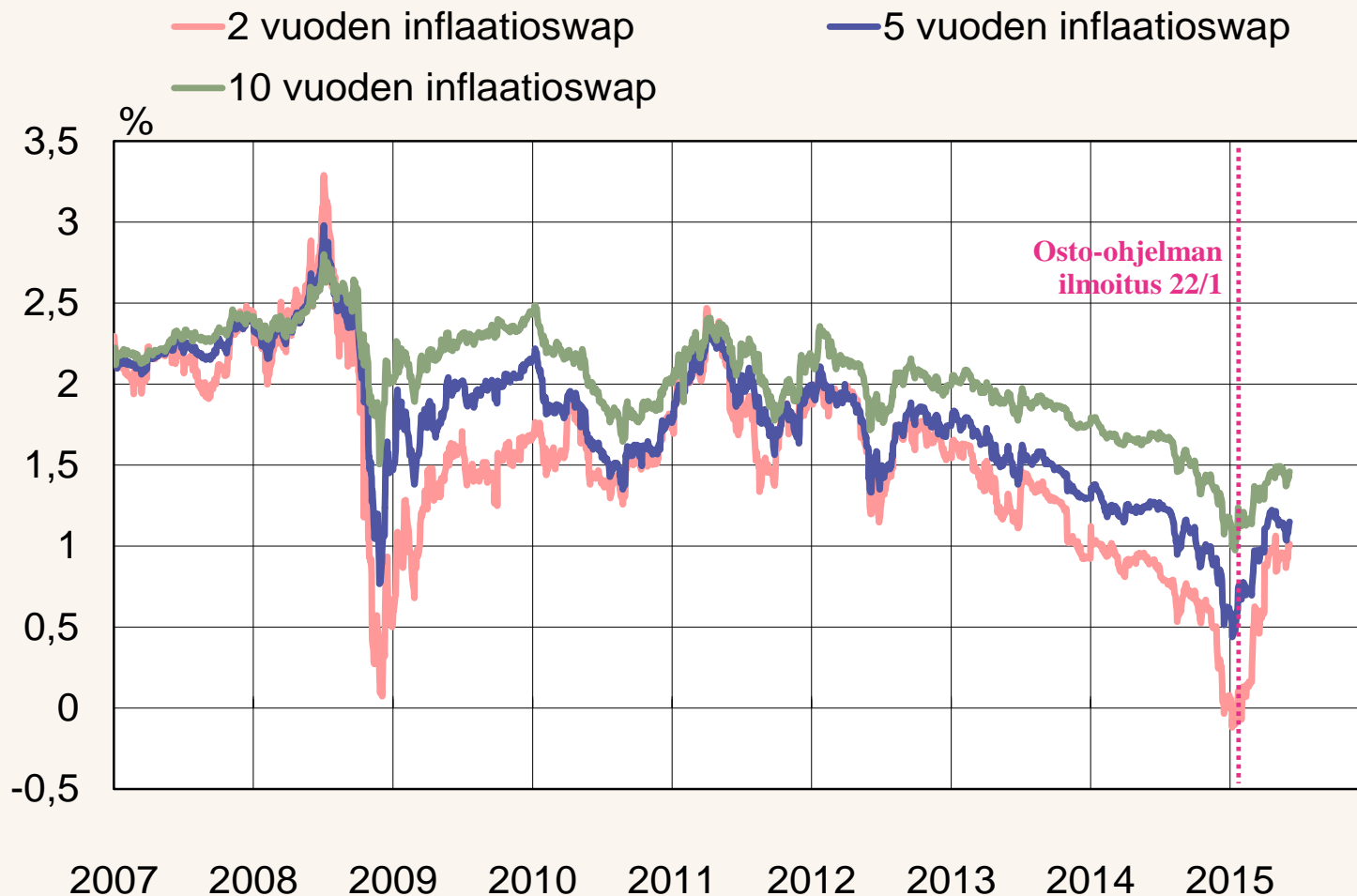
Eurojärjestelmän laajennetun osto-ohjelman ostot, miljardia euroa

* sisältää CBPP3:n ja ABSPP:n osalta ostot maaliskuusta 2015 alkaen

Markkinoiden inflaatio-odotukset toipuneet

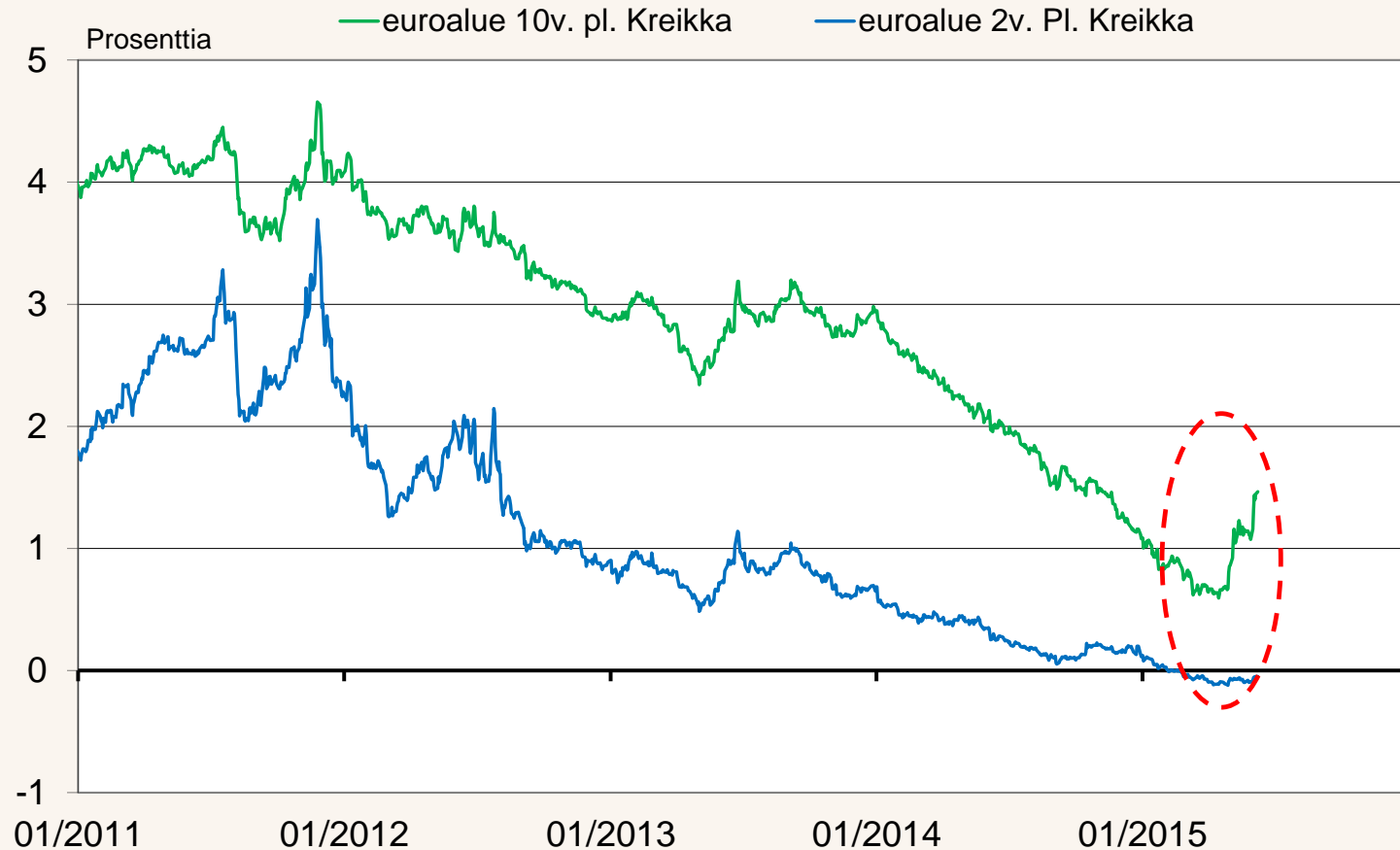

Lähde: Bloomberg.

patu30199@swap

Valtioiden lainakorot laskivat tuntuvasti; toukokuussa korjausliike pitkissä koroissa

Lähde: Bloomberg.

Laajennettu osto-ohjelma vaikuttaa myös Suomeen

Elisa Newby ja Seppo Orjasniemi: *Suomi hyötyy eurojärjestelmän arvopaperiostoista*. Euro & talous 3/2015.

- ***Suurimmat suorat vaikutukset markkinakorkojen alenemisesta ja valuuttakurssin heikkenemisestä***
  - *Euribor-korkoihin sidottu Suomessa 83 % yritysten ja 94 % kotitalouksien lainoista*
- ***Mallilaskelma: lyhyen aikavälin BKT-vaikutus 0,3 %***
  - *Lisäksi välillisiä vaikutuksia euroalueelle suuntautuvan viennin kasvusta*
- ***Vaikutukset on otettu huomioon ennusteessa***

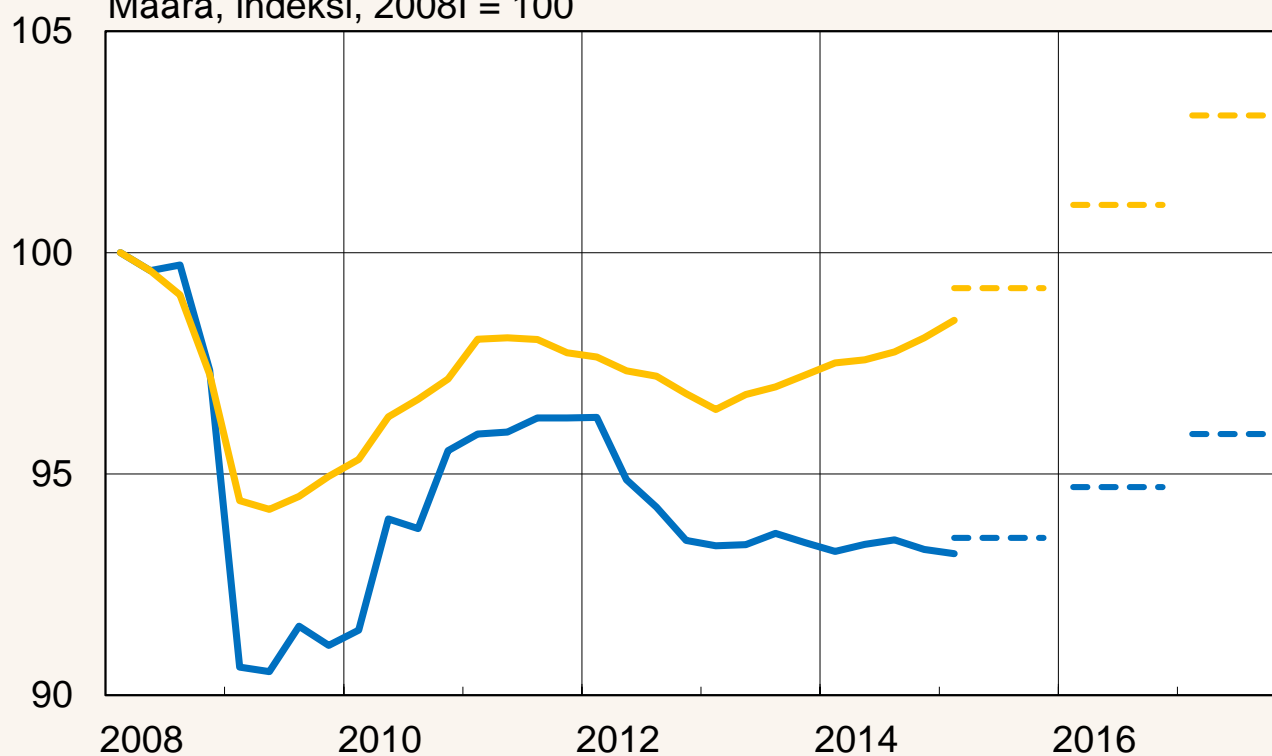

Ennusteet: kasvu Suomessa jää euroalueen keskiarvoa hitaammaksi

Bruttokansantuote

— Suomi — Euroalue

Määrä, indeksi, 2008I = 100

Ennusteet: Suomen Pankki (Suomi) ja EKP (euroalue).

Lähteet: Eurostat, Suomen Pankki ja EKP.

31729

Milloin Suomen Pankki ottaa kantaa kotimaan talouspolitiikkaan?

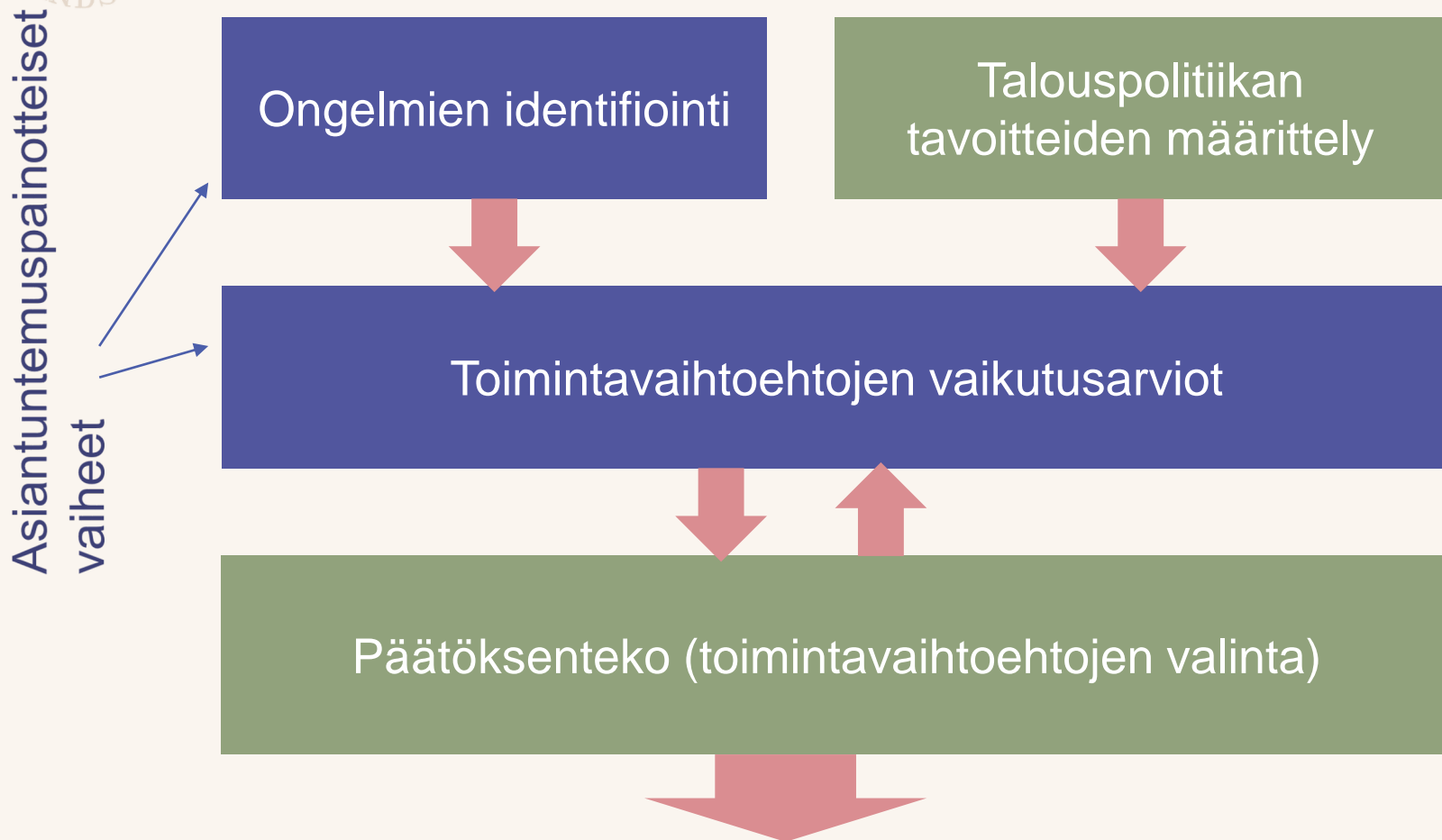

Lähtökohtana Suomen Pankille asetetut tavoitteet

- ***Suomen Pankin asema:***
  - *Itsenäisyys pankille annettujen tavoitteiden toteuttamiseksi*
- ***Eurojärjestelmän ja Suomen Pankin tavoitteet:***
  - *Hintavakaus ensisijaisena tavoitteena*
  - *Muita tavoitteita mm. tasapainoinen talouskasvu*
- ***Hintavakauden ja tasapainoisen talouskasvun ehdottomia edellytyksiä:***
  - *Julkisen talouden kestävyys*
  - *Kustannuskehityksen tasapainoisuus*
- ***Pankin velvollisuutena tukea kotimaista talouspolitiikkaa asemansa mukaisesti***

Milloin Suomen Pankki ottaa kantaa?

Miten Suomen Pankki ottaa kantaa?

- ***Suomen Pankki arvioi kansantalouden tasapainoa uhkaavien ongelmien mittaluokkaa, kuten:***
  - *Julkistalouden sopeutuksen ja rakennemuutosten tarve*
  - *Suomen kustannuskilpailukyvyn tila ja riittävyys*
- ***Suomen Pankki arvioi eri toimenpiteiden vaikutuksia***
- ***Usein ei ole perusteltua suositella yksittäisiä finanssi- tai rakennepolitiikan toimienpiteitä***
  - *Arvovalinnat kuuluvat eduskunnalle ja hallitukselle*
  - *Suomen Pankki voi suositella sellaisia yksittäisiäkin rakenneuudistuksia, joita ilman tavoitteiden saavuttaminen ei näytä todennäköiseltä – kuten eläkeuudistus*
- ***Kannanotot perustuvat tutkimustietoon, kansainvälisiin kokemuksiin tai muuten julkisesti perusteltuun analyysiin***

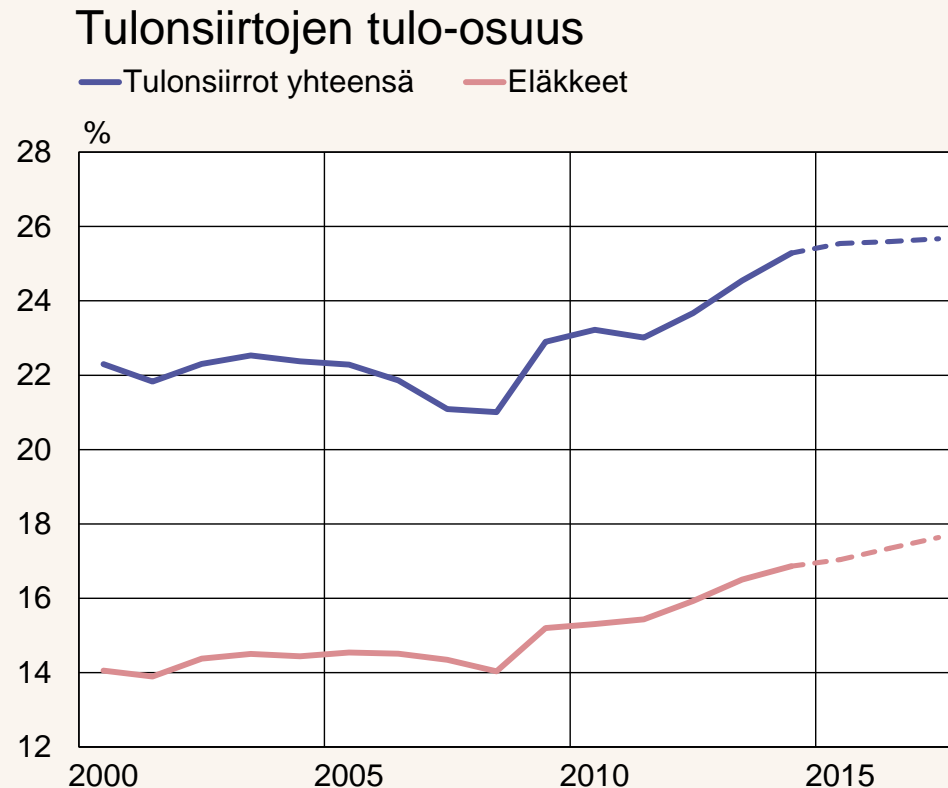
Viimeaikaisen kehityksen piirteitä

- *Talouden supistumisesta kärsineet erityisesti työpaikkansa menettäneet*
- *Hintojen ja vuokrien taso noussut*

Tulonsiirrot muodostavat kasvavan osan kotitalouksien tuloista

Helvi Kinnunen ja Petri Mäki-Fränäti: *Kotitaloudet yhä enemmän tulonsiirtojen varassa.* Euro & talous 3/2015.

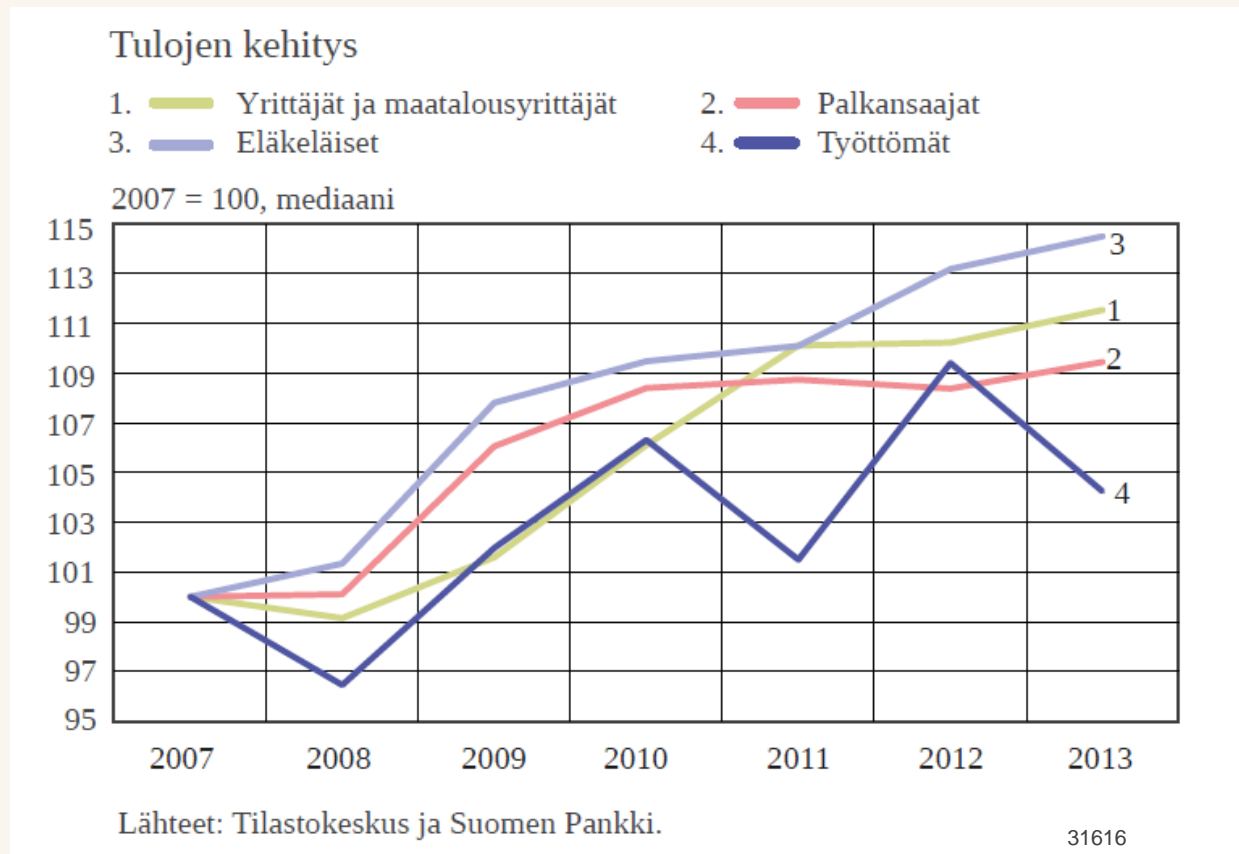
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

31616

Talouden supistuminen vaimentanut eniten palkansaajien ja työttömien tulojen kasvua

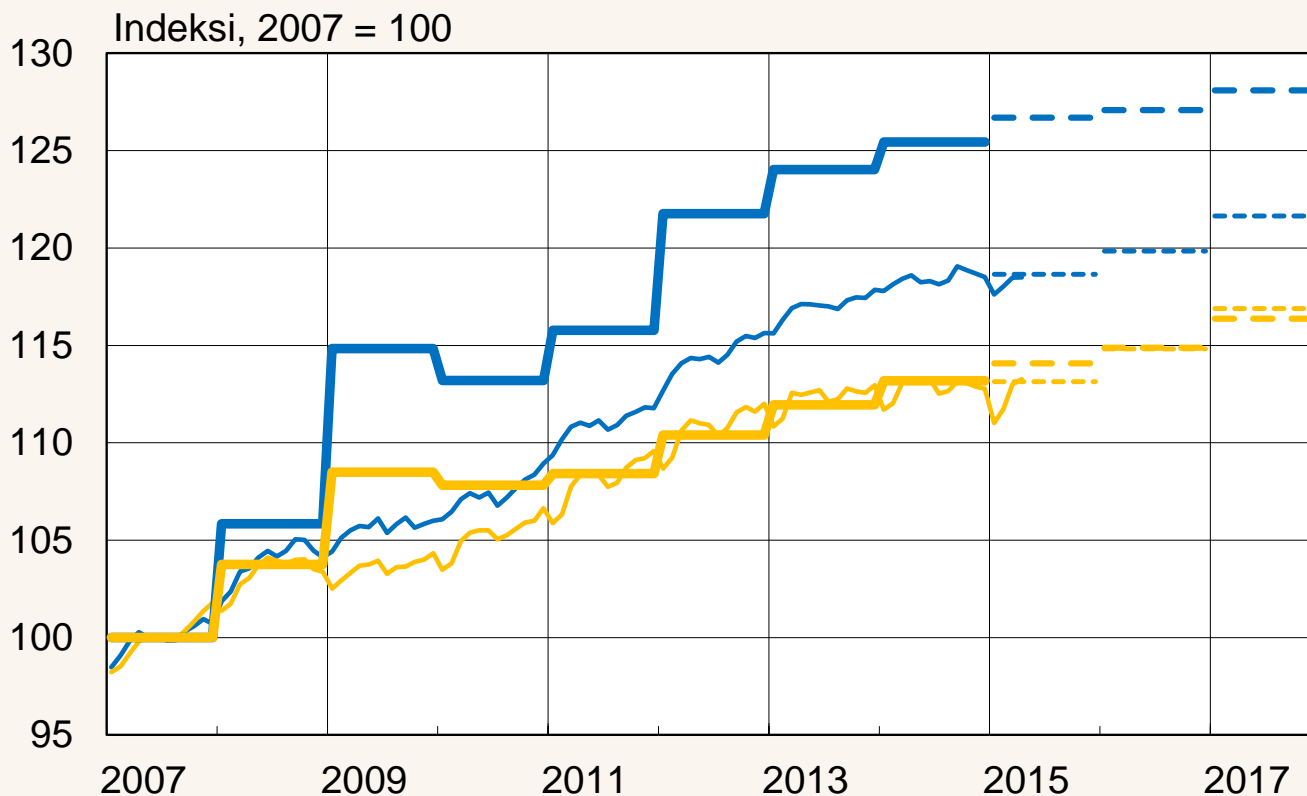
Helvi Kinnunen ja Petri Mäki-Fränsti: *Kotitaloudet yhä enemmän tulonsiirtojen varassa.* Euro & talous 3/2015.

Hinnat ja kustannukset nousseet euroalueen keskiarvoon nähden

- Suomi, kuluttajahinnat
- Euroalue, kuluttajahinnat
- Suomi, yksikkötyökustannukset
- Euroalue, yksikkötyökustannukset

Ennusteet: Suomen Pankki (Suomi) ja EKP (euroalue).

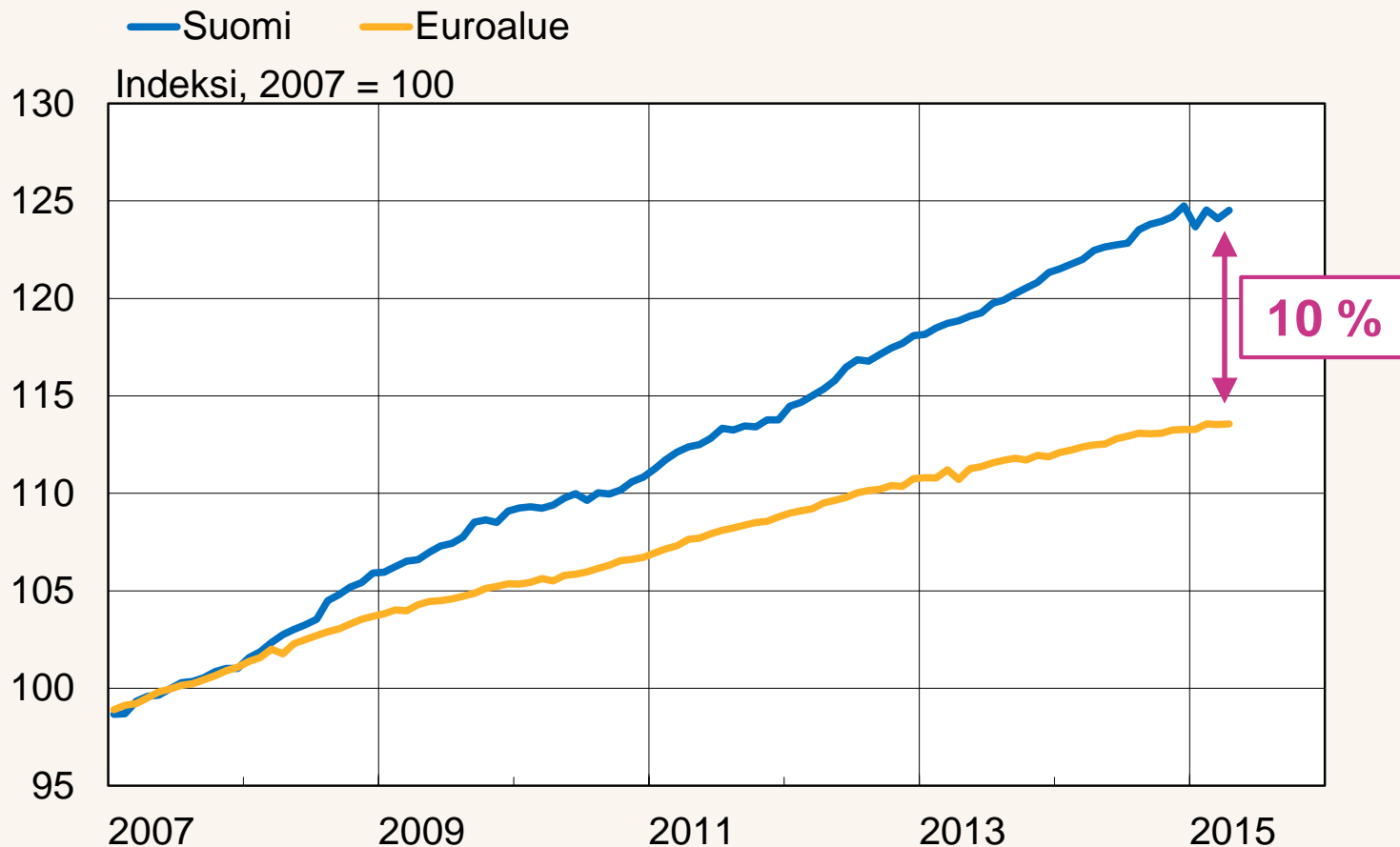
Lähteet: Eurostat, Euroopan komissio, EKP ja Suomen Pankki.

27383

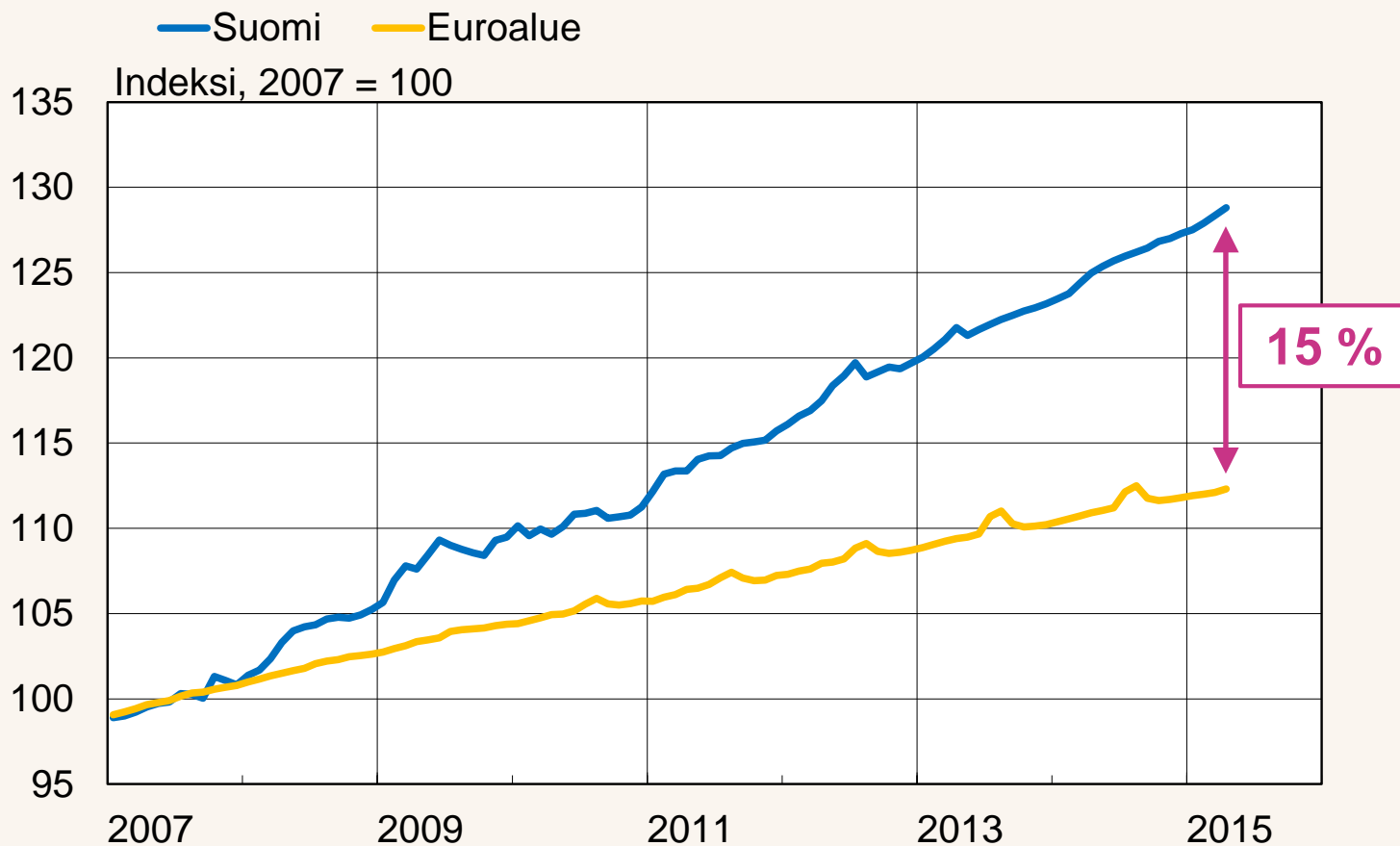
Palvelujen hintojen nousu ollut nopeampaa kuin euroalueella

Kausivaihtelusta puhdistettu yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi: palvelut.
Lähde: Euroopan keskuspankki.

Vuokrien nousu näkyy palvelujen hinnoissa

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi: vuokrat.
Lähde: Euroopan keskuspankki.

31751

Vaikeuksien voittaminen

- **Julkisen velan kasvun taittaminen**
- **Rakennemuutokset**
- **Kustannuskilpailukyvyyn palauttaminen**

Sopeutustoimien mittaluokka on perusteltu

- *Kansantalouden ja julkisen talouden ongelmat suurelta osin pitkäaikaisia, rakenteellisia*
- *Tarvittavien rakenneuudistusten vaikutukset tuntuvat suurelta osin vasta vuosien kuluttua ja vaikutusten koko on tänään epävarma*
  - *Julkisen talouden sopeuttamista on siksi välttämätöntä jatkaa*
- *Hallituksen ohjelman mukainen sopeutustoimien suuruusluokka on siksi perusteltu*
- *Velka-asteen kasvun lähivuosina kääntävät sopeutustoimet eivät vielä varmistaisi pitkän aikavälin kestävyyttä*

Rakennemuutoksissa tavoitteet korkealle ja päätökset toimeen

- *Kevään 2014 rakennepoliittisen ohjelman tavoitteet olivat oikeat, mutta toimeenpano petti*
- *Työnsä aloittaneen hallituksen ohjelmassa tärkeitä pyrkimyksiä ja linjauksia*
- *Nyt tarvitaan päätöksiä ja ripeää toimeenpanoa*

Kustannuskilpailukyky: tarvitaan maltillisia palkkaratkaisuja ja muita toimia

- ***Kustannuskilpailukyvyn parantamisen tarve 10 % tai enemmän***
- ***Maltillisen palkkaratkaisut parantavat yksin kustannuskilpailukykyä hyvin hitaasti***
  - *Palkkojen odotetaan nousevan hitaasti useissa muissakin maissa*
  - *Siksi palkkamaltin lisäksi muutkin keinot tarpeen*
- ***Suomen hinta- ja kustannustason sopeuduttava suhteessa euroalueen keskiarvoon***
  - *Kustannuskilpailukyky rahaliiton sisällä menestyksen edellytys*
  - *Deflaation välttäminen rahaliiton laajuinen, EKP:n rahapolitiikan asia*

Yhteenveto:

- ***Ongelmat suuria, eikä voimakas elpyminen vielä käsillä***
- ***Ongelmien syvyys ymmärretään laajasti***
- ***Nyt tulee pitää tavoitteet korkealla ja edetä ratkaisuihin ja toimeenpanoon***

Kiitos!